

Lammetal

Torstein Steine

www.umb.no

Avdrått pr søye bestemt av:

Vekt pr lam

Lammetal

Lammetal er ein svært viktig eigenskap.

I dag: NKS har høgt lammetal.

70-åra: Moderat lammetal hos dei rasane som no er NKS.

Kva verkar inn på lammetalet?

- Avl
 - Rase
 - Avlsarbeid
- Fôring
 - Særleg før og kring paring
 - Nok av alle mineral og sporstoff
- Alder

Lammetal hos sauerasar

Mange svært fruktbare sauerasar. Slik sett er sau spesiell.

Finsk landrase - Finland

Romanov - Russland

D'Man - Marokko

Booroola Merino - Australia

Finsk landrase

D'Man

Romanov

Booroola merino

Innkryssing med finsk landrase

Forsøk frå 1967 til 1975.

Stort forsøk: 1200 søyeår

2300 lam

500 slaktelam

Resultat

Rasekombinasjon	Lam pr søye, haust	Slaktevekt lam	Kjøtt pr søye
Dala x dala	100	100	100
Dala x 1/2 finsk	126	102	128
Dala x 1/4 finsk	114	106	121

Noko av den positive effekten var heterosis, men uråd å estimera i dette materialet.

Konklusjon:

25% finsk landrase er å tilrå.

Tiltak

Bruk av 1/2 finske verar i ringane.

Status i dag

Høgt lammetal, mange meiner for høgt.

Vekta på lammetal i avlen er redusert.

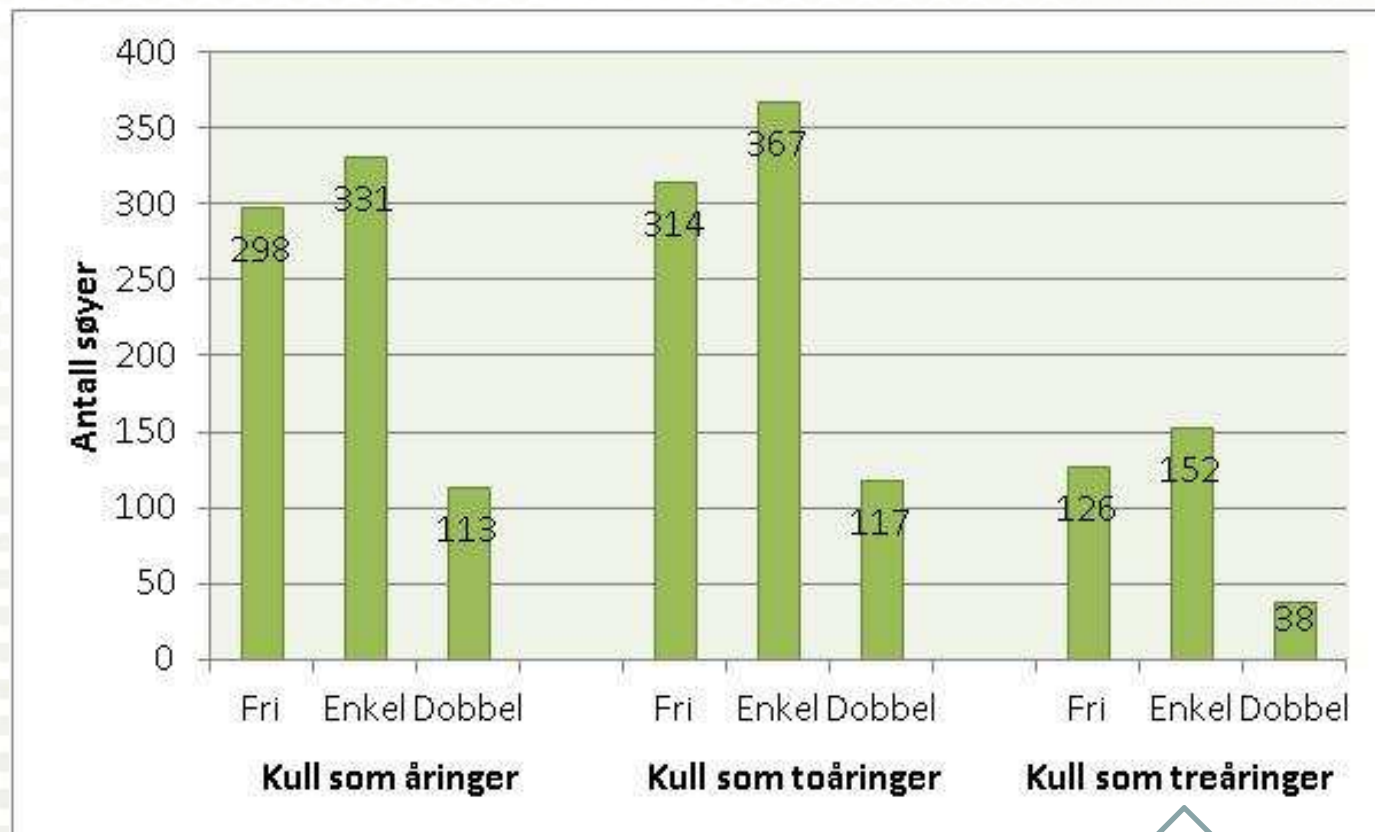
Finnevarianten, eit arveanlegg som gir høgt lammetal hos NKS er påvist.

For seminverane vert det opplyst om dei har dette arveanlegget.

Feltforsøk (Inger Anne Boman)

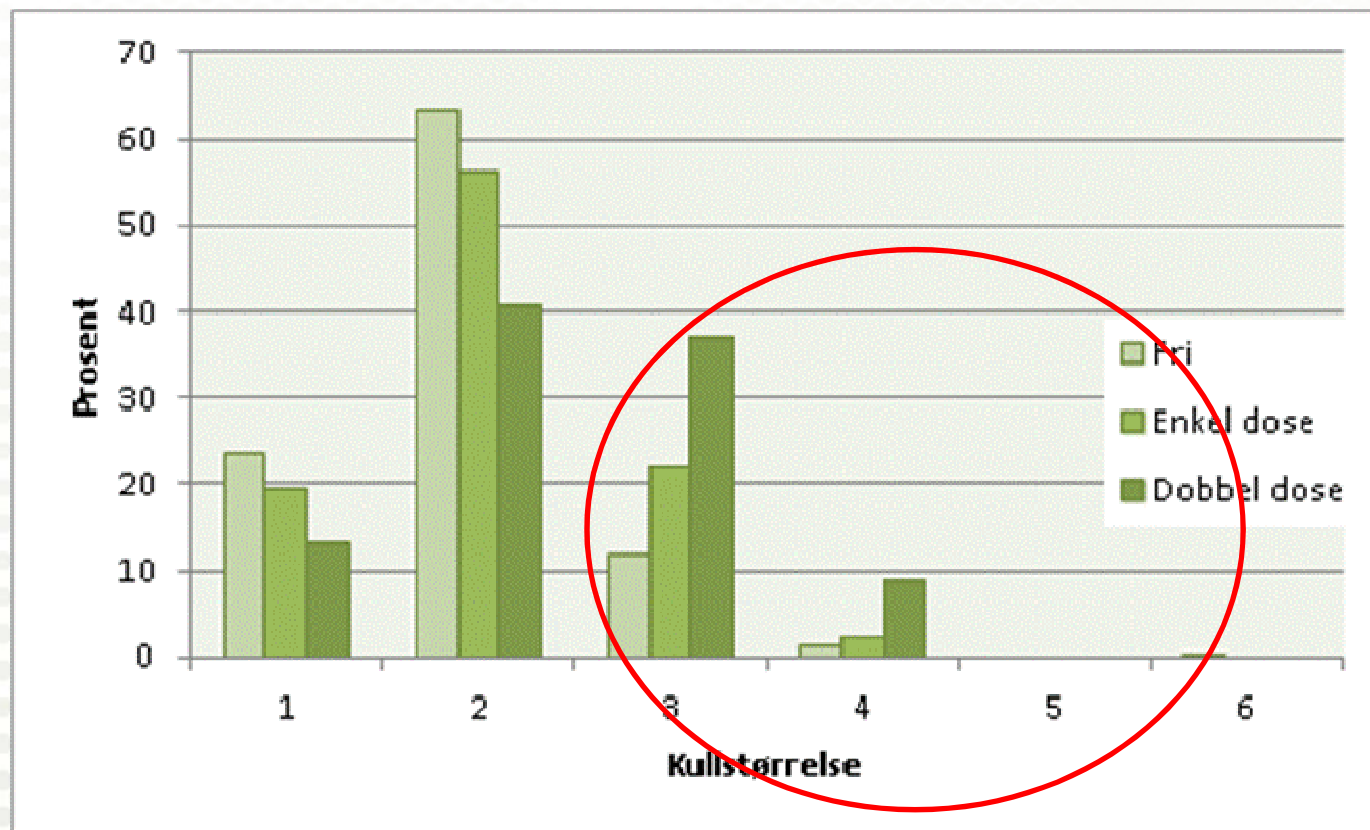
- Besetninger i NKS-ring med høyt fenotypisk lammetall i tillegg til å ha høye delindekser
 - ønsket høy frekvens av finnevarianten
 - godt miljø der søyene uttrykker potensialet sitt
- Ba om blodprøver fra alle søyer født i 2010 og 2011 som var i live i januar
- Endte opp med i underkant av 900 blodprøver fra 15 besetninger spredt over hele landet
 - ikke alle ga resultat på genotypingen
 - ikke alle hadde lammetallsopplysninger

Søyers kull fordelt på alder og genotype

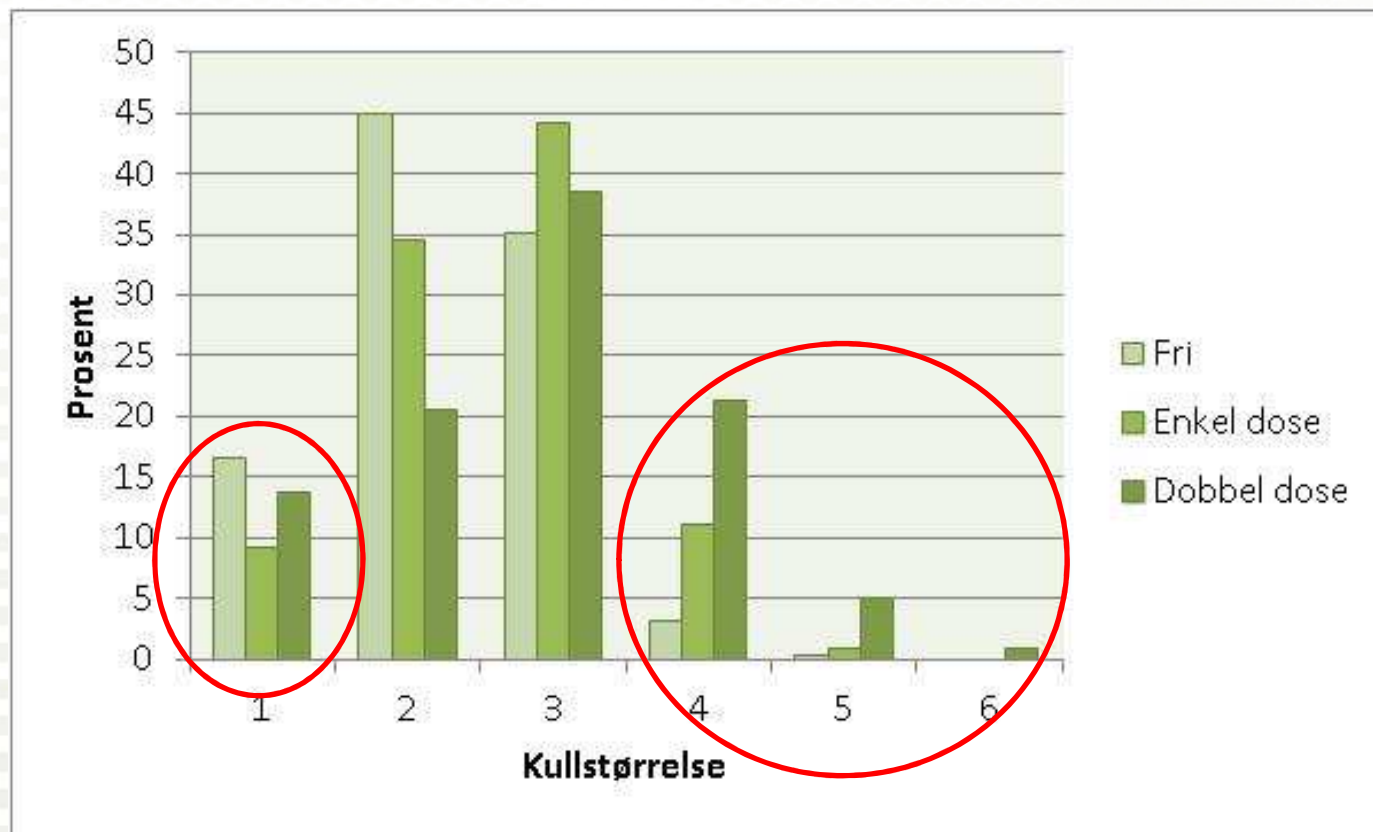

Kun søyer
født i 2010

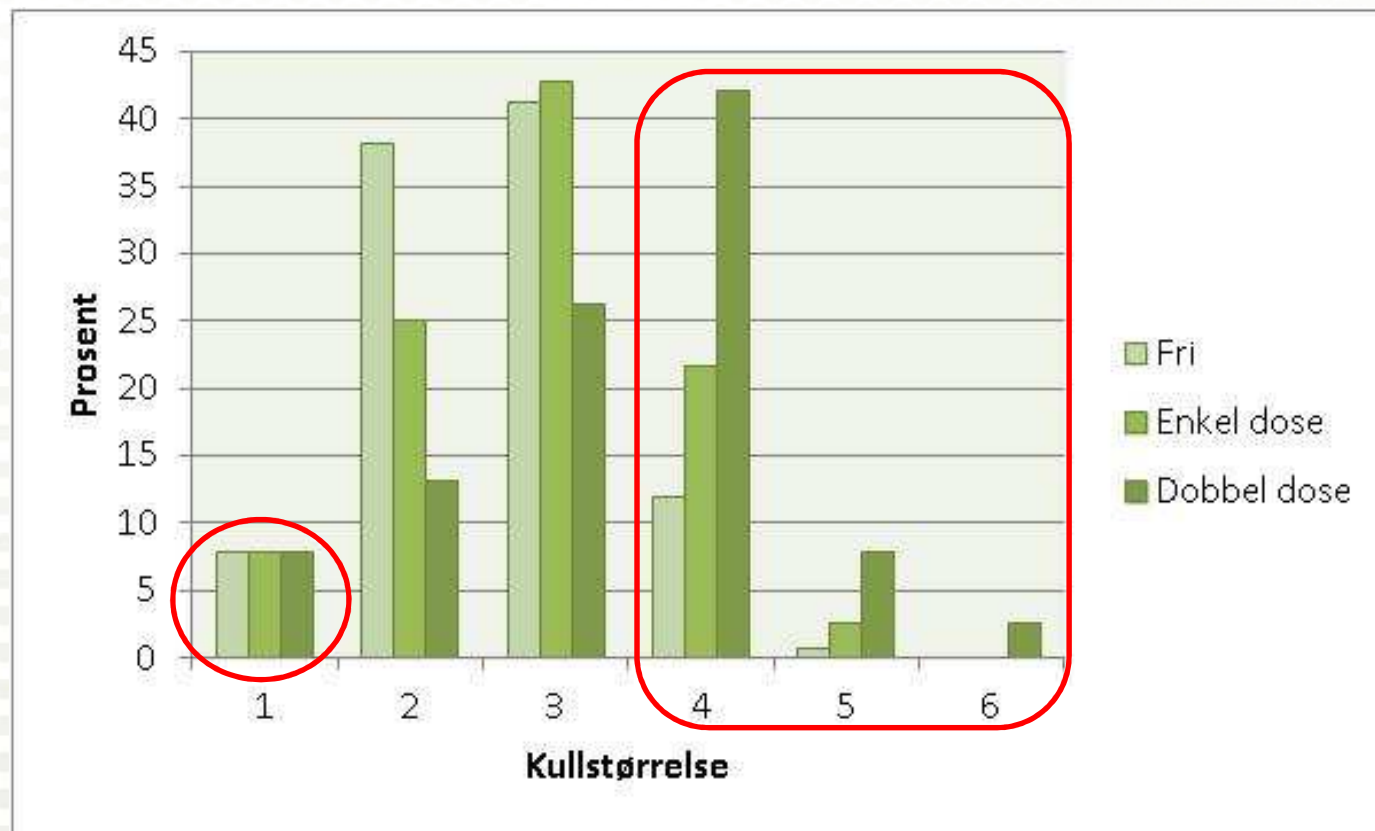
Frekvens lammetall for åringene

Frekvens lammetall for toåringene

Frekvens lammetall for treåringene

Lammetal framover

Det vert hevda av somme at lammetalet er for høgt for vanleg drift.

Samanlikna med før 1980 er dette eit luksusproblem. NKS er ein svært høgproduktiv sau internasjonalt sett.

Men høver det for alle?

Kan lammetalet styrast?

Avl

Fôring

Framtidige forsøk og forskning

Finna sikre arvelege samanhengar mellom alle eigenskapar.

Forsøk med fôring rundt paring. Flytta verdifullt fôr til andre tider på året?

Opplegg for å ta seg av ekstralamma. Der er det ein potensiell stor netto.

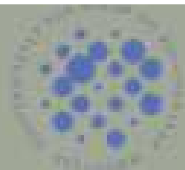
Betre eigenskapar hos søya, viss mogleg.

Kva er mogleg?

- Søye 80073: 5 lam fødte med litt hjelp, kun sortering av rett hovud og bein. Samla lammevekt 16,3 kg.
- Ikkje hjelp etter første mål med råmjølk.
- 80073 har hatt fri tilgang på godt grovfor, kraftfor og mykje reint vatn.
- Inga tilleggsfôring av lam i inneperioden

Utsikter for forskning

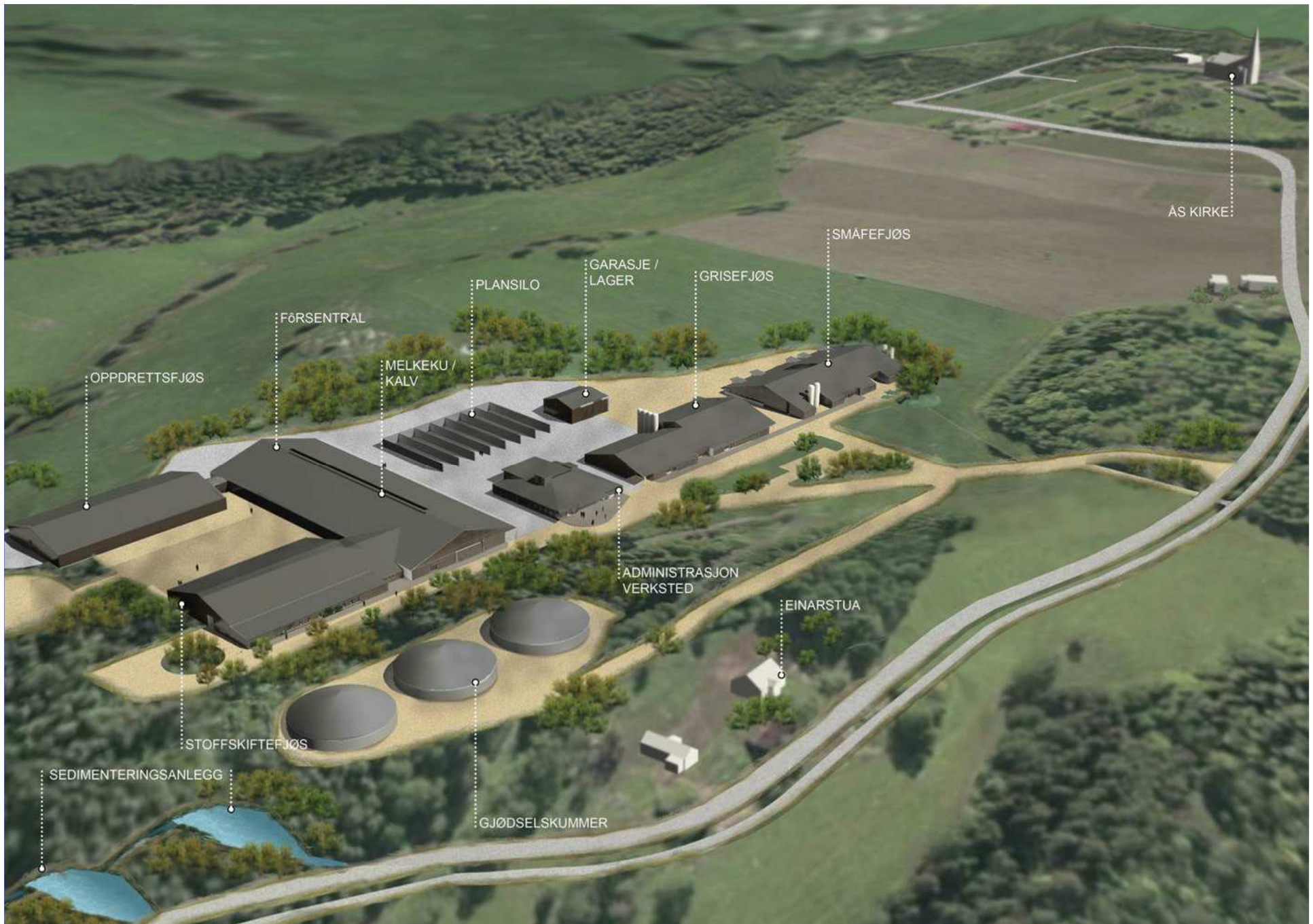

Utredning – kunnskapsgrunnlag for forskning på husdyrproduksjon

NMBU =

**Norges miljø- og
biovitenskaplege universitet**

OPPDRETTSFJØS

FØRSENTRAL

MELKEKU /
KALV

PLANSILO

GARASJE /
LAGER

GRISEFJØS

SMAFEFJØS

ÅS KIRKE

ADMINISTRASJON
VERKSTED

EINARSTUA

STOFFSKIFTEFJØS

SEDIMENTERINGSANLEGG

GJØDSELSKUMMER

Takk for merksemda!